

66

«Ακη, αν γίνω
πρωθυπουργός,
το κόμμα σου
ανήκει».

ee

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Γ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ,
Α. ΜΟΣΧΟΒΑΣ

10

ΕΞΟΥΣΙΑ

ΕΡΕΥΝΑ

ΠΕΜΠΤΗ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1998

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Α' ΓΥΡΟΣ

Κ. Σημίτης	53
Α. Τσοχατζόπουλος	53
Γ. Αρσένης	50

Β' ΓΥΡΟΣ

Κ. Σημίτης	86
Α. Τσοχατζόπουλος	75
Λευκά	5

ΟΙ «ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ»

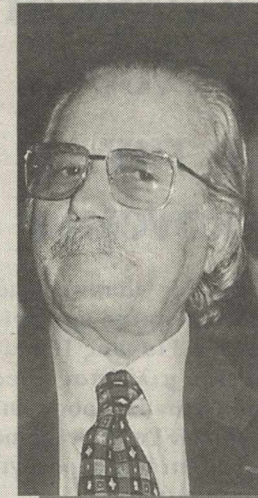
Κ. Σημίτης

Α. Τσοχατζόπουλος

Γ. Αρσένης

Ι. Χαραλαμπίδης

Γιατί κατέρρευσε η γέφυρα Αρσένη - Τσοχατζόπουλου

Δύο άγνωστα ραντεβού που έληξαν άδοξα 48 και 24 ώρες πριν από την εκλογή

Η έκβαση μιας άγνωστης μέχρι σήμερα συνάντησης των Γ. Αρσένη και Α. Τσοχατζόπουλου -δύο ημέρες πριν από την εκλογή πρωθυπουργού από την Κ.Ο.- στιγμάτισε καθοριστικά τις περαιτέρω εξελίξεις στο ΠΑΣΟΚ, ενώ παράλληλα διέυρυνε το χάσμα μεταξύ των δύο πρωτοκλασάτων στελεχών.

Την πρωτοβουλία για εκείνη τη συνάντηση ανέλαβε γνωστός «προεδρικός», μέλος του σημερινού Ε.Γ., ο οποίος κάλεσε στο σπίτι του στα βόρεια προάστια τους κ.κ. Τσοχατζόπουλο και Αρσένη προκειμένου να εξευρεθεί μια συμβιβαστική φόρμουλα, ώστε να μη διασπαστούν οι ψήφοι των «αντισυμβατικών» βουλευτών. Ο Γ. Αρσένης επιχείρησε να πείσει τον έτερο διεκδικητή του πρωθυπουργικού θρόνου να αποσύρει την υποψηφιότητά του και ως «αντάλλαγμα» του πρότεινε τη στήριξή του για την προεδρία του κόμματος. «Ακη, εάν αναδειχτώ πρωθυπουργός, το κόμμα σου ανήκει» ήταν τα λόγια του Γ. Αρσένη, ο οποίος ωστόσο συνάντησε την άρνηση του συνομιλητή του. «Είμαι γραμματέας του κόμματος επί τόσα χρόνια. Εκφράζω μια πολιτική και πρέπει αυτό να καταγραφεί. Θα είμαι υποψήφιος...» απάντησε κατηγορηματικά ο Α. Τσοχατζόπουλος, δίνοντας έτσι άδοχο τέλος στη συμβιβαστική εκείνη προσπάθεια, η οποία, εάν είχε καρποφορήσει, ίσως είχε οδηγήσει σε διαφορετικές πολιτικές εξελίξεις.

Οι κ.κ. Τσοχατζόπουλος και Αρσένης είχαν μία ακόμη συνάντηση, 24 ώρες πριν από την ψηφοφορία στην Κ.Ο., στις 17 Ιανουαρίου στο σπίτι του Α. Λιβάνη, που είχε την ονομαστική του εορτή. Ο κ. Λιβάνης «απομονώθηκε» σε ένα δωμάτιο και κάθισε στο ίδιο τραπέζι τα δύο στελέχη, σε μια ύστατη προσπάθεια να «ριχθούν γέφυρες» προσέγγισης. Ο

ίδιος αποσύρθηκε και οι κ.κ. Αρσένης και Τσοχατζόπουλος συζητήσαν κατ' ιδίαν, καταλήγοντας και πάλι σε αδιέξοδο.

Στο σπίτι του Α. Λιβάνη εκείνη την ημέρα ο Γ. Αρσένης αντιλήφθηκε ότι η κίνηση Λαλιώτη βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη, παραγνώρισε όμως -όπως αυτοκριτικά παραδέχονται συνεργάτες του- τη σημασία της.

Όπως μάλιστα σημειώνουν, «μόλις είδε τα "πηγαδάκια" μεταξύ των κ.κ. Λαλιώτη, Σκανδαλίδη και Πρωτόπαπα, κατάλαβε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά». Το εξομολογήθηκε μάλιστα στη σύζυγό του Λούκα Κατσέλη. «Λούκα, χανόμαστε. Μας την έχουν στήσει» είπε, ενώ την υποψία του επιβεβαίωσε και ο «περίεργος» αποχαιρε-

Ο κ. Λιβάνης «απομονώθηκε» σε ένα δωμάτιο και κάθισε στο ίδιο τραπέζι τα δύο στελέχη, σε μια ύστατη προσπάθεια να «ριχθούν γέφυρες» προσέγγισης.

τισμός της συζύγου του Α. Λιβάνη, που τους ξεπροβόδιζε. Την παραμονή της εκλογής πρωθυπουργού ο κ. Αρσένης έλαβε επίσης μηνύματα -έναν από τους κομιστές μάλιστα είχε σχέσεις με μια πρεσβεία ξένου κράτους- ότι «βγαίνει ο Σημίτης». Το επιτελείο του Κεφαλλονίτη πολιτικού (Μπετενιώτης, Μπέης, Ζακολίκος, Πι-

περγιάς, Παπαστεφανάκης, Μπαντουβάς, Φαρμάκης, Κοκκινοβασίλης, Γικόνου, Παλαιοδόδωρος, Νόρα Κατσέλη κ.ά.) εκτιμούσε ως «δεδομένους» 59 βουλευτές. Την τελευταία εβδομάδα όμως είχαν χαθεί οι 9, 2 εκ των οποίων το ίδιο πρωινό, αυτό της 18ης Ιανουαρίου, οι δε περισσότεροι εξ αυτών ανήκαν στους «προεδρικούς».

Γι' αυτό και θεωρήθηκε καθοριστικής σημασίας η στάση Λιβάνη, ο οποίος μέχρι την τελευταία εβδομάδα χαμογελούσε αινιγματικά σε όσους του εκδήλωναν την πρόθεσή τους να ψηφίσουν Αρσένη. Σύμφωνα με μαρτυρίες ανθρώπων του επιτελείου του κ. Αρσένη, ο στενός συνεργάτης του Α. Παπανδρέου εργαζόταν παρα-

σκηνικά υπέρ του Α. Τσοχατζόπουλου, διαδίδοντας μάλιστα ότι «η γραμμή του ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ είναι Ακης».

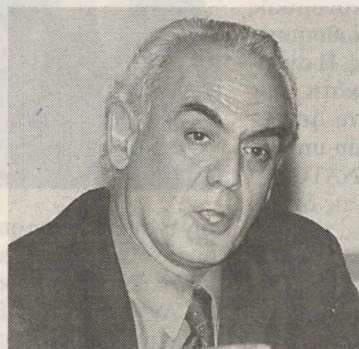
Ως προς τη στάση Λαλιώτη -η κόντρα του οποίου με τον Γ. Αρσένη χρονολογείται από δεκαετίας τουλάχιστον- συνεργάτες του νυν υπουργού Παιδείας επικαλούνται τις «ομολογίες» των κ.κ. Κεδίκογλου και Τζουμάκα, οι οποίοι παραδέχτηκαν ότι ψήφισαν στον α' γύρο Τσοχατζόπουλο και στο β' Σημίτη.

Στο β' γύρο το μπλοκ Αρσένη, παρά την υπόδειξη του ίδιου να ψηφίσουν Τσοχατζόπουλο, χωρίστηκε στα δύο, καθώς ήταν αρκετοί εκείνοι που «αποστρέφονταν τους μηχανισμούς του παλαιού ΠΑΣΟΚ».

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

ΓΙΑΤΙ ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΑΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ

Το μοιραίο λάθος του επιτελείου του Ακη

Το αίσθημα υπεροχής των τελευταίων ημερών «αποπροσανατόλισε» τον Ακη.

κυρίων», εκτιμούσαν ότι ο Α. Τσοχατζόπουλος έπρεπε να ρίξει το βάρος του στη διαρκία, ώστε να εξασφαλίσει είτε την πρωθυπουργία είτε την προεδρία του κόμματος.

Οι εισηγητές αυτής της πρότασης θεωρούσαν ότι θα μπορούσε να γίνει αποτελεσματική διαπραγμάτευση ακόμη και με τον Κ. Σημίτη, και μάλιστα από θέση πολιτικής ισχύος, αφού την περίοδο εκείνη η ιδέα της συλλογικής διαδοχής έβρισκε ανταπόκριση σε πολλούς.

Ο στόχος αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί και στην περίπτωση κατά την οποία ο κ. Τσοχατζόπουλος

θα αποδεχόταν τη συμφωνία που του είχε προτείνει ο Γ. Αρσένης, να αποσύρει δηλαδή την υποψηφιότητά του με αντάλλαγμα την προεδρία του κόμματος. Εάν είχε υιοθετήσει την πρόταση εκείνη, το πολιτικό σκηνικό και η πορεία όλων των πρωταγωνιστών της μάχης στην Κ.Ο. θα ήταν εντελώς διαφορετική.

Η διαρκία δεν θα επέτρεπε την πλήρη ηγεμονία του Γ. Αρσένη, που πιθανότατα θα εκλεγόταν πρωθυπουργός, και άρα ο ρόλος του Ακη Τσοχατζόπουλου θα ήταν πολύ πιο αναβαθμισμένος από ό,τι σήμερα, ενώ ο Κ. Σημίτης ίσως αναγκαζό-

Ο Σημίτης άναψε τσιγάρο, ο Πασχαλίδης βούρκωσε, ο Μπαλτάς έβριζε και τραγουδούσε δημοτικά, αλλά το σκηνικό άλλαξε...

Η αγωνία του Σημίτη μετά την ισοψηφία του α' γύρου

Όσο πλησίαζε η ώρα της ψηφοφορίας στην Κ.Ο., η αγωνία μεταξύ των συνδιεκδικητών μεγάλωνε. Την παραμονή της 18ης Ιανουαρίου ο Κ. Σημίτης είχε δώσει εντολή στους στενούς του συνεργάτες να ετοιμάσουν δύο κείμενα ομιλιών, που θα απηύθυνε είτε σε περίπτωση που θα αναδεικνυόταν πρωθυπουργός είτε σε περίπτωση ήττας του.

Τα κείμενα εκείνα, που γράφονταν μέχρι τα ξημερώματα στην οδό Ακαδημίας, είχαν και ένα μικρό παρασκήνιο: τα είχε και τα δύο στο σακάκι του. Ανέγνωσε το πρώτο και, λόγω της έντασης των στιγμών, ξέχασε εκείνο που είχε ετοιμάσει για την περίπτωση της ήττας στο έδρανο! Λέγεται ότι το ιστορικής σημασίας κείμενο μάζεψε η καθαρίστρια...

Το επιτελείο του Κ. Σημίτη ανέμενε από 55 μέχρι 62 ψήφους. Το αποτέλεσμα του α' γύρου «πάγωσε» τα χαμόγελα των «εκσυ-

χρονιστών». Ορθιος και εμφανώς αμήχανος, ο Κ. Σημίτης δέχτηκε το τσιγάρο που του πρόσφερε ο Στ. Σουμάκης.

Ο Γ. Πασχαλίδης βούρκωσε, αλλά βρήκε το κουράγιο να θυμίσει στον Κ. Σημίτη τη φράση του ότι «οι καλοί στρατηγοί κερδίζουν τις μάχες πριν τις δώσουν». Ο Α. Μπαλτάς τη μια έβριζε θεούς και

Ιστορικό στιγμίοτυπο η συζήτηση Ακη - Λαλιώτη, όπου ο ΥΠΕΧΩΔΕ ξεκαθάρισε ότι ψηφίζει Σημίτη.

δαίμονες μονολογώντας «την πατήσαμε» και την άλλη... τραγουδούσε δημοτικά!

Το «ενσταντανέ» με τους «τσοχατζοπουλικούς» ήταν χαρακτηριστικό.

Ο Κ. Κουλούρης προεξοφλούσε ότι «βγήκε πρωθυπουργός ο Ακης», ενώ ο Γ. Δασκαλάκης πείραζε τον Α. Αποστολίδη: «Λουκά, α-

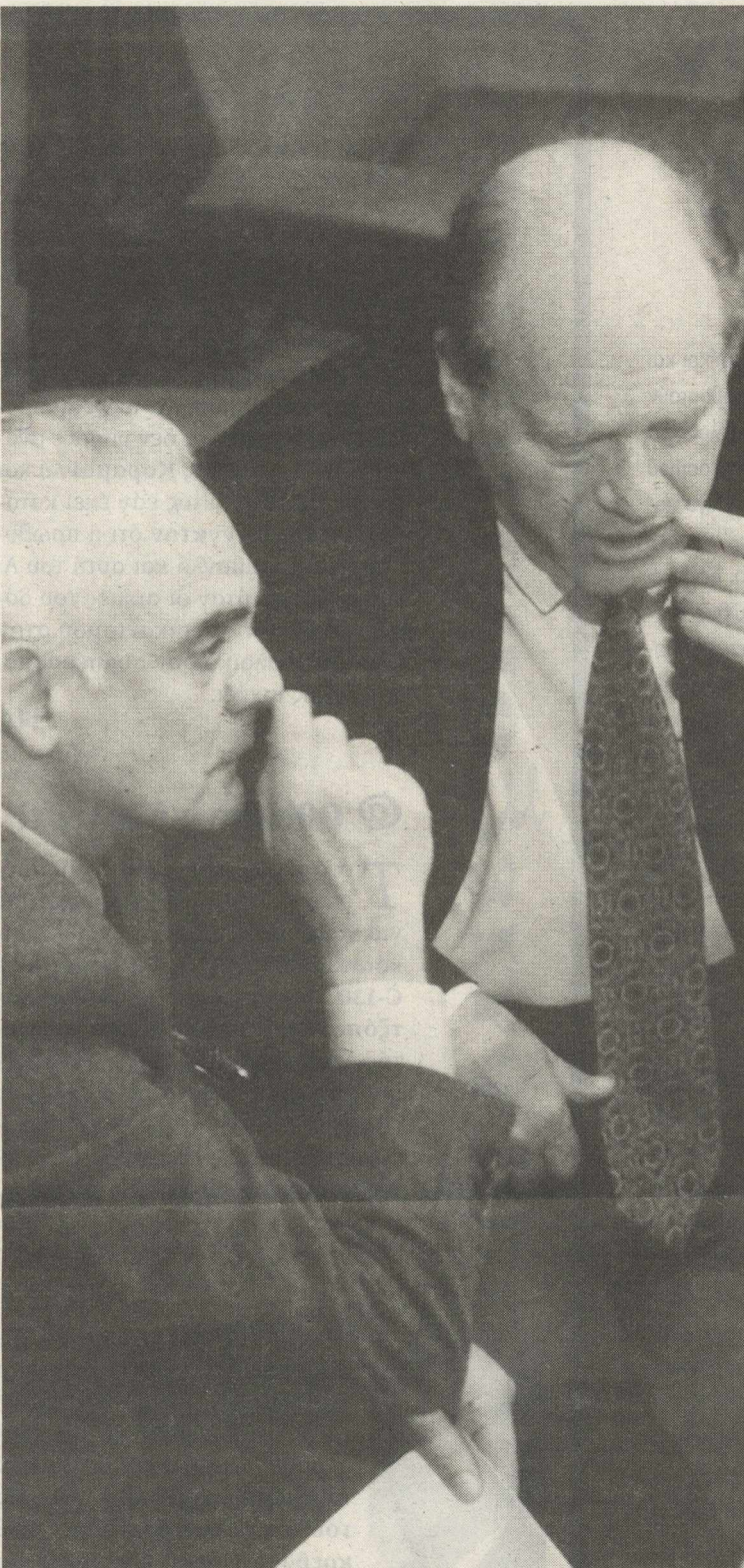
ποτύχατε. Μην φοβάσαι όμως, υπουργός θα γίνεις και με τη δική μας κατάσταση!». Εκείνος, σκεπτικός, απαντούσε πως «στο ποδόσφαιρο το παιχνίδι παίζεται μέχρι το 95ο λεπτό».

Την ίδια ώρα κάποιοι που είχαν προσεγγίσει τον Κ. Σημίτη πολιτικά άρchiσαν να αποστασιοποιούνται.

Μερικοί θυμούνται, για παράδειγμα, την Ελ. Παπαζώνη, η οποία, ενώ είχε απομακρυνθεί διακριτικά, μόλις ανακοινώθηκε η εκλογή Σημίτη, έτρεξε σπρώχνοντας τους πάντες για να συγχαρεί το νέο πρωθυπουργό, δίνοντάς του και ένα φιλί... Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση ενός μέλους της κυβέρνησης -και τότε και τώρα- που στο ενδιαμέσο των δύο ψηφοφοριών τα έλεγε θερμά με τους συνεργάτες του κ. Τσοχατζόπουλου και μετά τα αποτελέσματα «διολίσθησε» στις θέσεις των επιτελών του Κ. Σημίτη.

Πάντως, στα «ιστορικά στιγμίοτυπα» της διαδικασίας θα μείνει η συζήτηση που είχαν έξω από την αίθουσα οι κ.κ. Τσοχατζόπουλος και Λαλιώτης, όπου ο ΥΠΕΧΩΔΕ ξεκαθάρισε στο «φύλο και σύντροφο» του ότι η επιλογή του είναι Σημίτης.

Ο τελευταίος δεν παρέλειψε να τον ευχαριστήσει μετά το πέρας της εκλογής του.

Δύο συναντήσεις είχαν Ακης - Αρσένης δύο ημέρες πριν από την εκλογή στην Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ. Όμως οι γέφυρες κατέρρευσαν και η συνεργασία δεν επιτεύχθηκε.

ΗΓΕΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΚΡΙΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ

ταν να αναζητήσει ζωτικό χώρο έκφρασης των απόψεών του εκτός ΠΑΣΟΚ...

Η απάντηση στο εύλογο ερώτημα «γιατί ο Τσοχατζόπουλος επέλεξε άλλο δρόμο;» θα πρέπει να αναζητηθεί στο αίσθημα υπεροχής που προέκυπτε από τις διαβεβαιώσεις στενών του συνεργατών. Τον τελευταίο μήνα, και ιδίως την τελευταία εβδομάδα, ο κ. Τσοχατζόπουλος είχε μετατραπεί σε φαβορί του β' γύρου.

Όλες οι εκτιμήσεις του επιτελείου του συνέκλιναν σε έναν αριθμό «μπετόν» 40 βουλευτών, ο οποίος το απόγευμα της παραμονής της ψηφοφορίας στην Κ.Ο. υπολογιζόταν σε 55. Παράλληλα, ήταν κοινή η πε-

ποίηση ότι η ηγεσία του ως «πρωθυπουργού» ήταν επιτυχημένη, ενώ ο κομματικός μηχανισμός που είχε δημιουργηθεί από την εποχή που ήταν γραμματέας της Κ.Ε., αλλά και οι σχέσεις που είχε οικοδομήσει ως πανίσχυρος υπουργός Εσωτερικών με στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνέθεταν κλίμα αισιοδοξίας στον ίδιο και στα στελέχη που τον περιέβαλλαν.

Οι εξελίξεις κατέδειξαν ότι, εάν ο κ. Τσοχατζόπουλος υ-

ποθετούσε τις προτάσεις εκείνες (τις οποίες αποδέχτηκε στο δρόμο προς το Συνέδριο), θα μπορούσε να εξασφαλίσει μία από τις δύο θέσεις. Με την απόρριψή τους, όμως, τα έχασε όλα...

Η διαρχία δεν θα επέτρεπε την πλήρη ηγεμονία του Γ. Αρσένη, που πιθανότατα θα εκλεγόταν πρωθυπουργός, και άρα ο ρόλος του Ακη Τσοχατζόπουλου θα ήταν πολύ πιο αναβαθμισμένος.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

Τα άγνωστα «πρακτικά» των συναντήσεων των 3

Ιδιαίτερα αποκαλυπτικές για τις προθέσεις και τις διαθέσεις των τριών υποψηφίων ήταν οι συναντήσεις που είχαν μεταξύ τους οι κ.κ. Σημίτης, Τσοχατζόπουλος και Αρσένης. Στη συνάντησή τους οι Κ. Σημίτης και Γ. Αρσένης ήταν επιφυλακτικοί.

Ο νυν υπουργός Παιδείας εξέφρασε στον αντίπαλό του την εκτίμηση ότι οι δυο τους θα ήταν αντίπαλοι στο β' γύρο και ζήτησε την άποψή του για το τι πρέπει να γίνει μετά τη μάχη της διαδοχής.

Αφησε δε να εννοηθεί ότι είναι υπέρ της θεσμοθέτησης δύο αντιπροέδρων.

Ο κ. Σημίτης τόνισε ότι «το ΠΑΣΟΚ πρέπει να μείνει ενωμένο και είναι ευθύνη όλων να υπαρξεί σύνθεση», σημειώνοντας ότι «η κατάσταση είναι κρίσιμη και λόγω της υγείας του

Α. Παπανδρέου». Στη συνάντηση των Κ. Σημίτη και Ακη Τσοχατζόπουλου ο τελευταίος εμφανίστηκε ιδιαίτερα αισιόδοξος, δηλώνοντας ότι επιθυμούσε τη συνεργασία του αντιπάλου του για τη συνέχεια, αφού και οι δύο είχαν ιστορική πορεία στο ΠΑΣΟΚ.

Ο μετέπειτα πρωθυπουργός δεν φάνηκε πάντως να ανησυχεί από την αισιοδοξία του κ. Τσοχατζόπουλου.

Σε κλίμα καχυποψίας έγινε η συνάντηση των κ.κ. Τσοχατζόπουλου και Αρσένη, αφού και οι δύο διεκδικούσαν τους ίδιους βουλευτές και προσέβλεπαν σε κοινή

«δεξαμενή» ψήφων. Ο σημερινός υπουργός Εθνικής Αμυνας δεν έκρυψε τη δυσφορία του για τη συνάντησή του κ. Αρσένη με τον Κ. Σημίτη, εκτιμώντας ότι από το κλίμα που υπήρξε πριμοδοτήθηκε πολιτικά ο επικρατήσας τελικά στην Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Ο καθοριστικός ρόλος Χαραλαμπίδου

■ Η υποψηφιότητα Χαραλαμπίδου -μαζί με τις κινήσεις Λιβάνη και Λαλιώτη- ήταν τα «μοιραία» γεγονότα για τον Γ. Αρσένη, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του επιτελείου του.

Σε αλληλεπλληλές επαφές που είχε, μέσω τρίτων «διαμεσολαβητών», ο κ. Αρσένης επιχείρησε να πείσει τον κ. Χαραλαμπίδου να αποσύρει την υποψηφιότητά του και να στηρίξει τον ίδιο. Συνάντησε όμως την άρνησή του. Το κύριο επιχείρημα που αναπτύχθηκε ήταν ότι η κάθοδος του Ι. Χαραλαμπίδου, με δεδομένη τη μικρή επιρροή του στην Κ.Ο., το μόνο που θα έκανε θα ήταν να ανοίξει διάπλατα το δρόμο στον Κ. Σημίτη. Όπως εκτιμούν συνεργάτες του κ. Αρσένη, οι περισσότεροι από τους 10 βουλευτές που ψήφισαν στον α' γύρο Χαραλαμπίδου θα έφερναν τον Αρσένη στο β' γύρο μαζί με τον Κ. Σημίτη, γεγονός που θα επέτρεπε την επικράτησή του με τις «τσοχατζοπουλικές» ψήφους. Είναι άγνωστο πάντως τι ώθησε τελικά τον κ. Χαραλαμπίδου να εμμένει στην υποψηφιότητά του.